Journal of Educational Sciences *(JES)*

Original Article

Spring & Summer, 2026, 33(1), 107-122.
DOI: 10.22055/EDUS.2025.49194.3733

ISSN (E): 2588-672x
https://education.scu.ac.ir/

The Role of Learning-Centered Leadership in Attitudes Toward the Teaching Profession Through Teacher Enthusiasm Among Elementary School Teachers in Kurdistan Province

Siamak Sadeghi[1], Siroos Ghanbari[2]

1. Ph.D. Student, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.
2. Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

Article Info

Received: 18 Apr 2025
Revised: 21 Aug 2025
Accepted: 23 Sep 2025
Published: 20 Apr 2026

Corresponding Author:
Siroos Ghanbari

Email:
s.ghanbari@basu.ac.ir

Keywords:
Educational leadership, Attitude Towards the Teaching Profession, Teacher Enthusiasm, Learning-Centered Leadership, Elementary Teachers

Abstract

Learning-centered leadership has increasingly been recognized as an effective leadership approach for enhancing teaching quality and improving teachers' professional experiences. At the same time, teacher enthusiasm has emerged as an important psychological factor influencing teachers' motivation, commitment, and attitudes toward the teaching profession. However, limited research has examined the mechanisms through which learning-centered leadership influences teachers' professional attitudes. Therefore, this study investigated the effect of learning-centered leadership on elementary school teachers' attitudes toward the teaching profession, with teacher enthusiasm serving as a mediating variable. The study employed an applied, descriptive-correlational design. The statistical population consisted of 6,328 elementary school teachers in Kurdistan Province during the 2023–2024 academic year. Using Cochran's formula and proportionate stratified random sampling, 362 teachers were selected. Data were analyzed using structural equation modeling to examine both direct and indirect relationships among the study variables. The findings indicated that learning-centered leadership had a significant positive effect on teachers' attitudes toward the teaching profession and on teacher enthusiasm. Teacher enthusiasm also exerted a significant positive effect on teachers' professional attitudes and partially mediated the relationship between learning-centered leadership and attitudes toward the teaching profession. These findings suggest that school leaders who promote collaborative learning, instructional improvement, and professional development create organizational conditions that enhance teachers' enthusiasm and strengthen positive professional attitudes. The study highlights the importance of adopting learning-centered leadership practices and fostering teacher enthusiasm as complementary strategies for improving teachers' professional commitment, instructional quality, and overall educational effectiveness.

How to Cite: Sadeghi, S., & Ghanbari, S. (2026). The role of learning-centered leadership in attitudes toward the teaching profession through teacher enthusiasm among elementary school teachers in Kurdistan province, *Journal of Educational Sciences (JES)*, *33*(1), 107-122**.** https://doi.org/10.22055/edus.2025.49194.3733 [Persian]

Authors retain the copyright and full publishing rights. Published by Shahid Chamran University of Ahvaz. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY NC)

علوم تربیتی

مقاله پژوهشی

JES JOURNAL OF EDUCATIONAL SCIENCES SHAHID CHAMRAN UNIVERSITY OF AHVAZ

بهار و تابستان ۱۴۰۵، دوره چهارم، سال ۳۳، شماره ۱، ص‌ص: ۱۰۷-۱۲۲. شاپا آنلاین: ۶۷۲X-۲۵۸۸

DOI: 10.22055/EDUS.2025.49194.3733 https://education.scu.ac.ir/

نقش رهبری یادگیری‌محور در نگرش به حرفه معلمی به‌واسطه اشتیاق معلم در معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان

سیامک صادقی[۱]، سیروس قنبری[۲]

۱. دانشجوی دکتری، گروه علوم‌تربیتی، دانشکده علوم‌انسانی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان، ایران.

۲. استاد، گروه علوم‌تربیتی، دانشکده علوم‌انسانی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان، ایران.

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۲۹

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۵/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۷/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۱/۳۱

نویسنده مسئول:

سیروس قنبری

ایمیل:

s.ghanbari@basu.ac.ir

واژه‌های کلیدی:

رهبری آموزشی، رهبری یادگیری‌محور، نگرش به حرفه معلمی، اشتیاق معلم، معلمان ابتدایی

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی نقش رهبری یادگیری‌محور در نگرش به حرفه معلمی با میانجی‌گری اشتیاق معلم در معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان انجام شد. روش پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش اجرا، همبستگی (از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری) بود. جامعه آماری پژوهش معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان به تعداد ۶۳۲۸ نفر در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود که تعداد ۳۶۲ نفر به عنوان نمونه با روش طبقه‌ای- نسبتی انتخاب شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های رهبری یادگیری‌محور Liu et al.، نگرش به حرفه معلمی Win and Nwe و اشتیاق معلم Kunter et al. گردآوری شد. داده‌های به‌دست آمده با روش‌های آماری توصیفی و استنباطی (آزمون همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری) با کاربست نرم‌افزارهای SPSS V. 26 و Smart PLS V.3 تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد؛ اثر رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی (۰/۲۹۱)، بر اشتیاق معلم (۰/۴۹۶) در سطح ۰/۰۱ معنادار است. همچنین اثر اشتیاق معلم بر نگرش به حرفه معلمی (۰/۳۶۹) و تأثیر غیرمستقیم رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی (۰/۱۸۳) در سطح ۰/۰۱ معنادار است. در نتیجه با بهبود سطح کاربرد رهبری یادگیری‌محور در مدارس و بهبود اشتیاق در معلمان، می‌توان نگرش به حرفه معلمی را در معلمان ابتدایی بهبود بخشید.

استناد به این مقاله: صادقی، س.، و قنبری، س. (۱۴۰۵). نقش رهبری یادگیری‌محور در نگرش به حرفه معلمی به‌واسطه اشتیاق معلم در معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان، علوم تربیتی، (۱)۳۳، ص‌ص: ۱۰۷-۱۲۲. https://doi.org/10.22055/edus.2025.49194.3733

Authors retain the copyright and full publishing rights. Published by Shahid Chamran University of Ahvaz. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY NC)

مقدمه

معلم به‌عنوان یکی از عناصر اصلی آموزش و پرورش، نقشی حیاتی در ارتقای نظام آموزشی یک کشور دارد (Hussain et al., 2020, 483) و از میان عوامل انسانی در محیط مدرسه، معلم کلاس، دارای نقش اساسی در هنر تربیت است. به‌گونه‌ای که با وجود توسعه‌ی گسترده در عرصه فناوری اطلاعات، هم‌چنان این معلمان هستند که کیفیت نظام‌های آموزشی به آنها بستگی دارد (Saeedi, 2024, 262). از طرفی، مهم‌ترین فعالیت معلمان تدریس است. تدریس فرایندی سیال، پیچیده و چند بعدی است، از این رو عمل تدریس معلمان از یکدیگر متمایز است (Ghasemi & Dehghani, 2024, 126) و بستگی به نگرش آنها به حرفه معلمی دارد. علاوه بر اینها، کیفیت عملکرد و رفتار معلمان نیز بر اساس نگرش آنها به حرفه خود شکل می‌گیرد. نگرش، به‌طور قابل توجهی بر رفتار و عملکرد معلمان تأثیر می‌گذارد (Soibamcha & Pandey, 2016, 49).

نگرش‌ها به‌عنوان تعیین‌کننده‌های اساسی ادراکات و اعمال فرد نسبت به تمام جنبه‌های محیط اجتماعی، شامل سازماندهی پیچیده‌ای از باورها، احساسات و تمایلات ارزشی به اعمال خاص هستند. همچنین، عاملی حیاتی در تعیین واکنش افراد به هر شخص یا چیزی به‌شمار می‌آیند (Eleje et al., 2022, 23). نگرش نسبت به حرفه هم از نظر غرور حرفه‌ای و هم از نظر تعیین میزان تعهد نسبت به حرفه مهم است و تعیین‌کننده مهمی در عملکرد فرد است. این امر در مورد حرفه معلمی نیز صادق است. نگرش منفی یا نامطلوب، کار تدریس را سخت‌تر، خسته‌کننده‌تر و ناخوشایندتر می‌کند. در مقابل، نگرش مثبت کار را نه تنها آسان‌تر، بلکه رضایت‌بخش‌تر ساخته و از نظر حرفه‌ای آن را قابل پاداش‌دهی می‌سازد (Kalaivanan, 2019, 1). نگرش به حرفه تدریس به نحوه تفکر، عمل و رفتار معلمان مربوط می‌شود (Hosseini & Zandi, 2024, 12). همان‌طوری که اشاره شد، نگرش مؤلفه‌ی پیچیده‌ای است. اما عوامل اثرگذار بر آن قابل شناسایی و بهبود است. از جمله این عوامل نقش رهبری آموزشی در مدارس است که در برخی از تحقیقات نقش مثبت آن در نگرش به حرفه معلمی بررسی و شناسایی شده است (Aghayari et al., 2022 ؛Kılınç et al., 2017; Bibak et al., 2014; Chan, 2002). رهبری ناظر به فرایند نفوذ اجتماعی است که به‌واسطه آن، رهبران چشم‌انداز و مأموریت مدرسه را ترسیم نموده و با ترغیب کارکنان و هماهنگی استراتژی‌های آموزش، نظارت بر اجرای برنامه درسی و آموزش، به بهبود کیفیت یادگیری دانش‌آموزان کمک می‌کنند (Suratman, 2021; Aminikahrizsangi & Hosseingalizadeh, 2023, 24). رهبری آموزشی به‌عنوان یک نقش، مؤلفه‌ای حیاتی در فرایند آموزش و یادگیری است. رهبری آموزشی فعالیتی سازمانی است که فرصت‌های یادگیری را برای توسعه حرفه‌ای معلمان و به‌منظور پیشرفت دانش‌آموزان در فعالیت‌های آموزشی، فراهم می‌کند (Rajabzade et al., 2015, 152).

امروزه، همراه با تحولات و تغییرات در ادبیات رهبری، تغییرات زیادی در رهبری آموزشی رخ داده است. با توجه به این واقعیت، رهبری آموزشی هم به‌عنوان یک فرآیند و هم به‌عنوان یک ویژگی فردی یا رفتار فردی تلقی می‌شود و حوزه‌ای از نفوذ در نظر گرفته می‌شود که شامل تعاملات و روابط بین افراد است (Aslan et al., 2023, 143). بر این اساس، وجود نظریه‌های مناسب و کارآمد در زمینه مدیریت و رهبری آموزشی از سوی اندیشمندان و محققان و توجه به آنها در مدارس و سازمان‌های آموزشی جوامع پیشرفته باعث بهبود کیفیت فرایند تعلیم و تربیت شده است (Barihi & Abdollahi, 2024, 75). یکی از نظریه‌های جدید در رهبری آموزشی، رهبری یادگیری‌محور است. مفهوم رهبری یادگیری‌محور، به‌عنوان یک مدل رهبری متفاوت در نظام‌های آموزشی دیده می‌شود (Kılınç et al., 2017, 133) و یک مدل رهبری آموزشی است که هدف آن بهبود آموزش و یادگیری دانش‌آموزان از طریق حمایت از یادگیری حرفه‌ای

کارکنان مدرسه و به‌ویژه معلمان است. همچنین یک سبک رهبری مبتنی بر سازمان مدرسه و فرهنگ مدرسه است که ریشه در توسعه مدرسه دارد و بر تحقیق و یادگیری (Ertürk, 2022, 162). حمایت از توسعه حرفه‌ای معلم و بهبود یادگیری دانش‌آموزان تمرکز دارد (Farnsworth et al., 2019; Liu et al., 2016).

علاوه بر رهبری یادگیری‌محور که می‌تواند به‌عنوان یک مؤلفه اثرگذار در نگرش به حرفه معلمی مورد بررسی قرار گیرد. اشتیاق معلم نیز یکی از مؤلفه‌های غیرکلامی در مدارس است که می‌تواند نگرش معلمان را تحت تأثیر قرار دهد. اشتیاق معلم به‌عنوان یک مؤلفه اساسی، یکی از ویژگی‌های اصلی معلمان موفق در بهبود نتایج تدریس است (Ruzek et al., 2016, 97) که به نفع رفاه و رفتار آموزشی معلمان و نتایج شناختی، عاطفی و انگیزشی دانش‌آموزان عمل می‌کند (Burić & Moè, 2020, 3). اشتیاق یک احساس مبتنی بر ادراک حسی است که توانایی تشخیص، تصدیق، ارزیابی یا پاسخ فیزیکی به چیزی را فراهم می‌کند. بنابراین اشتیاق، یک محرک قدرتمند است که می‌تواند هیجان ایجاد کند و منجر به لذت یا رضایت در یک فعالیت خاص شود (Setianingsih & Nafisah, 2021, 324). تحقیقات نشان داده است که دانش‌آموزانی که معلمان خود را مشتاق ارزیابی می‌کنند، احساس می‌کنند که نیازهای اساسی آنها برای استقلال، شایستگی و روابط اجتماعی قوی‌تر، مورد حمایت قرار می‌گیرد. اشتیاق معلمان به دانش‌آموزان انگیزه می‌دهد و در نتیجه نمرات آنها را بهبود می‌بخشد (Yan et al., 2023, 1149). شور و شوق معلم باعث افزایش تمایل به تدریس معلم می‌شود و باعث می‌شود او به دنبال این باشد که چگونه می‌تواند به بهترین شکل تدریس کند. بنابراین، اشتیاق معلم به‌طور مثبت بر فرآیند آموزش و یادگیری، رفتارهای معلمان، یادگیری و موفقیت دانش‌آموزان، علاقه و انگیزش دانش‌آموزان و کیفیت آموزش تأثیر می‌گذارد (Kasalak & Dagyar, 2020, 798).

در بررسی ادبیات پژوهش، Aghayari et al. (2022)، در پژوهشی به بررسی تأثیر رهبری اخلاقی بر نگرش و اشتیاق شغلی کارکنان در بین کارکنان آموزش و پرورش استان گیلان پرداختند. یافته‌های تحقیق نشان داد رهبری بر نگرش شغلی و اشتیاق شغلی تأثیر مثبت و معنادار دارد. Buric et al. (2020)، در پژوهشی نشان داد که معلمانی که دیدگاه مثبت نسبت به دانش‌آموزان دارند در حین تدریس و تعامل با دانش‌آموزان اشتیاق بیشتری از خود نشان می‌دهند. Zakiani (2022)، به بررسی نقش تطبیق‌پذیری شغلی و عجین‌شدن با شغل بر اشتیاق شغلی از طریق نگرش شغلی و گردش شغلی در معلمان مقطع ابتدایی شهرستان ارومیه پرداخت. یافته‌ها نشان دادند که بین اشتیاق شغلی و نگرش شغلی معلمان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. Oleiki and Oleiki (2022)، در پژوهشی به بررسی رابطه رهبری اخلاق‌مدارانه مدیران با اشتیاق شغلی معلمان، صورت گرفت. نتایج نشان داد؛ بین رهبری و اشتیاق شغلی معلمان، رابطه وجود دارد. Kılınç et al. (2017)، پژوهشی با عنوان "رابطه شایستگی‌های رهبری مدیر در ایجاد تغییر با نگرش معلمان نسبت به تغییر: نقش میانجی باورهای معلمان" انجام دادند. نتایج حاکی از آن بود که شایستگی‌های رهبری مدیر در ایجاد تغییر نگرش معلمان نسبت به تغییر تأثیرگذار است. Bibak et al. (2014)، در پژوهشی با عنوان نقش ویژگی‌های شخصیتی، کیفیت آموزشی و توانمندی فردی در نگرش به حرفه معلمی دانشجو معلمان نشان دادند که بین نمره‌های متغیرهای مذکور در رابطه با نگرش به حرفه معلمی ارتباط مستقیم و معنادار وجود دارد. Chan (2002)، در پژوهشی نشان داد که مدیران از دو جنبه رهبری مستقیم و غیرمستقیم بر باور و نگرش معلمان تأثیر می‌گذارند.

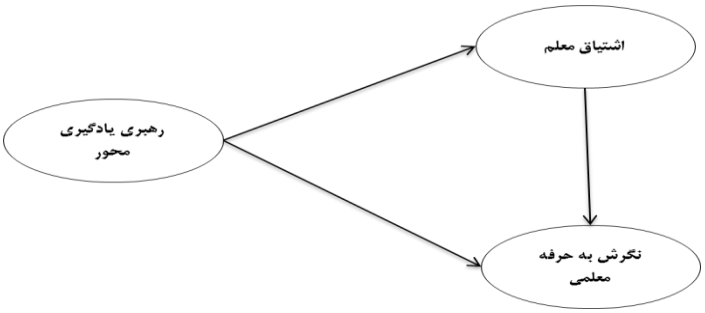
بر اساس آنچه بیان شد و نتایج تحقیقات Aghayari et al. (2022)، Kılınç et al. (2017) و Chan (2002) که حاکی از نقش رهبری در نگرش به حرفه معلمی، نتایج تحقیقات Buric et al (2020), Zakiani (2022)، Massah et al. (2017) که تأییدکننده نقش اشتیاق معلم در نگرش به حرفه معلمی و تحقیقات Oleiki & Oleiki (2022) و Aghayari et al. (2022) که حاکی از نقش رهبری در اشتیاق معلم است، همچنین با توجه به در دسترس نبودن تحقیقاتی که در زمینه بررسی عوامل مؤثر بر نگرش به حرفه معلمی بر اساس نقش رهبری یادگیری‌محور و نقش میانجی اشتیاق معلم در معلمان مدارس ابتدایی انجام شده باشد، این پژوهش به دنبال تعیین نقش رهبری یادگیری‌محور در نگرش به حرفه معلمی با میانجی‌گری اشتیاق معلم در معلمان ابتدایی است. از این رو نتایج این پژوهش می‌تواند عوامل مؤثر در نگرش به حرفه معلمی را شناسایی و راهکارهای بهبود آن را ارائه داده و در توسعه رهبری یادگیری‌محور، بهبود نگرش به حرفه معلمی، بهبود و شکوفایی اشتیاق معلمان یاری‌دهنده نظام آموزش و پرورش، رهبران آموزشی و معلمان در مدارس باشد. به‌طور کلی سؤال اصلی پژوهش عبارت است از: رهبری یادگیری‌محور با میانجی‌گری اشتیاق معلم چه تأثیری بر نگرش به حرفه معلمی در معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان دارد؟ بر این اساس فرضیه‌های زیر تدوین می‌شوند؛

۱- رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان اثر دارد.

۲- رهبری یادگیری‌محور بر اشتیاق معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان اثر دارد.

۳- اشتیاق معلم در نگرش به حرفه معلمی معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان اثر دارد.

٤- رهبری یادگیری‌محور به‌واسطه اشتیاق معلم در نگرش به حرفه معلمی معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان اثر دارد.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش (نویسندگان) Figure 1. Research Model (Authors)

روش

تحقیق حاضر از نظر هدف، از نوع تحقیقات کاربردی است. از نظر گردآوری اطلاعات و روش اجرای تحقیق، از نوع تحقیقات توصیفی- همبستگی (از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری) است. جامعه پژوهش کلیه معلمان مقطع ابتدایی استان کردستان در سال تحصیلی ۱٤۰۳-۱٤۰۲ است که تعداد آنان برابر با ٦۳۲۸ معلم است. به منظور تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد و حجم نمونه به تعداد ۳٦۲ نفر از معلمان استان کردستان در شهرهای مختلف تعیین شد. به منظور نمونه‌گیری از روش تصادفی به‌صورت طبقه‌ای- نسبتی استفاده شد. ابزارهای اندازه‌گیری در پژوهش حاضر عبارتنداز:

پرسشنامه رهبری یادگیری‌محور: به‌منظور گردآوری اطلاعات در خصوص رهبری یادگیری‌محور از پرسشنامه ۲۵ گویه‌ای رهبری یادگیری‌محور Liu et al. (2016) در مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت استفاده شد. کمترین نمره اکتسابی در آن

۲۵ و بالاترین نمره ۱۲۵ می‌باشد. این پرسشنامه دارای ٤ بعد خلق چشم‌انداز یادگیری (گویه‌های ۱ تا ٦)، حمایت از یادگیری (گویه‌های ۷ تا ١٤)، مدیریت برنامه یادگیری (گویه‌های ۱۵ تا ۲۰) و الگو بودن (گویه‌های ۲۱ تا ۲۵) می‌باشد. روایی پرسشنامه در پژوهش Zandi et al. (2023) با استناد به نظر ۵ تن از متخصصان علوم تربیتی از نظر صوری و محتوایی بررسی و تأیید شد. همچنین در پژوهش مذکور، پس از اجرای پرسشنامه در نمونه آماری، روایی پرسشنامه، با استفاده از شاخص‌های روایی همگرا، روایی واگرا، سازگاری درونی و پایایی ترکیبی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. پایایی این پرسشنامه در پژوهش Zandi et al. (2023)، با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹۹ به‌دست آمد. در پژوهش حاضر، پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۷۲ محاسبه شد. با توجه به حداقل مورد قبول پایایی که ۰/۷ می‌باشد، ضریب به‌دست آمده نشان‌دهنده پایایی قابل قبول این پرسشنامه می‌باشد.

پرسشنامه نگرش به حرفه معلمی: گردآوری اطلاعات در زمینه نگرش به حرفه معلمی با پرسشنامه ۲۷ گویه‌ای Win and Nwe (2020) در مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت انجام شد. کمترین نمره اکتسابی در آن ۲۷ و بالاترین نمره ۱۳۵ می‌باشد. این پرسشنامه دارای ۵ بعد ادراک عمومی در مورد حرفه معلمی (گویه‌های ۱ تا ۳)، رضایت از حرفه معلمی (گویه‌های ٤ تا ۷)، ارزشمندی حرفه معلمی (گویه‌های ۸ تا ۱۷)، صلاحیت حرفه معلمی (گویه‌های ۱۸ تا ۲۰)، انگیزه حرفه معلمی (گویه‌های ۲۱ تا ۲۷) می‌باشد. روایی مقیاس نگرش به حرفه تدریس در پژوهش Win and Nwe (2020) از طریق تحلیل عاملی تأییدی بررسی و تأیید شده است. همچنین Hosseini and Zandi (2024) پس از روایی ظاهری آن را با استفاده از نظر متخصصان بررسی و تأیید نمودند. پایایی پرسشنامه نگرش به حرفه معلمی در پژوهش Win and Nwe (2020) با ضریب آلفای کرونباخِ ۰/۸۱ به‌دست آمده است. پایایی این ابزار در ایران و در پژوهش Hosseini and Zandi (2024) با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/٧٦ محاسبه شده است. در پژوهش حاضر، پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۳٤ محاسبه شد. با توجه به حداقل مورد قبول پایایی که ۰/۷ می‌باشد، ضریب به‌دست آمده نشان‌دهنده پایایی قابل قبول این پرسشنامه می‌باشد.

پرسشنامه اشتیاق معلم: به‌منظور گردآوری اطلاعات در خصوص اشتیاق معلم از پرسشنامه ۱۰ سوالی Kunter et al. (2011) استفاده شد. این پرسشنامه دارای دو بعد اشتیاق تدریس (گویه‌های ۱ تا ۵) و اشتیاق موضوعی (گویه‌های ٦ تا ۱۰) است. حداقل نمره اکتسابی در این پرسشنامه ۱۰ و حداکثر نمره اکتسابی ۵۰ است. Kunter et al. (2011) با تحلیل عاملی اکتشافی دو بعد اشتیاق تدریس و اشتیاق موضوعی را شناسایی کردند و تحلیل عاملی تأییدی نیز حاکی از تأیید روایی سازه این پرسشنامه بود. در پژوهش حاضر روایی ظاهری پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصان بررسی و مورد تایید قرار گرفته است. همچنین پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲۷ محاسبه شد. با توجه به حداقل مورد قبول پایایی که ۰/۷ می‌باشد، ضریب به‌دست آمده نشان‌دهنده پایایی قابل قبول این پرسشنامه می‌باشد.

تحلیل داده‌ها در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام شد. در سطح توصیفی از شاخص‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی) و از روش‌های آمار استنباطی (آزمون همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری) استفاده شد. همچنین، به‌منظور ارزیابی برازش مدل، از روش آزمون مدل‌های اندازه‌گیری، برای بررسی پایایی مدل اندازه‌گیری از ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی و برای بررسی روایی مدل اندازه‌گیری از آزمون روایی همگرا استفاده شد. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزارهای SPSS V. 26 و Smart PLS V.3 انجام شد.

ارزیابی برازش مدل

به‌منظور آزمودن مدل اندازه‌گیری در مدلسازی معادلات ساختاری از آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی جهت بررسی پایایی مدل اندازه‌گیری و از آزمون روایی همگرا و روایی واگرا نیز جهت بررسی آزمون روایی مدل اندازه‌گیری استفاده شد:

جدول ۱. محاسبه پایایی همگرا Table 1. Convergent reliability calculation

متغیرها Constructs	ضریب آلفای کرونباخ Cronbach's alpha	ضریب پایایی ترکیبی Composite reliability	روایی همگرا Convergent validity
رهبری یادگیری‌محور	0.952	0.849	0.590
اشتیاق معلم	0.826	0.896	0.813
نگرش به حرفه معلمی	0.833	0.888	0.628

محاسبه روایی واگرا: روایی واگرا، مقایسه میزان تفاوت بین شاخص‌های یک سازه با شاخص‌های سازه‌های دیگر در مدل است. این کار از طریق مقایسه جذر AVE هر سازه با مقادیر ضرایب همبستگی بین سازه‌ها محاسبه می‌شود.

جدول ۲. روایی واگرا به روش فورنل و لاکر Table 2. Divergent validity according to the Fornell and Locker method

	۱	۲	۳
۱- رهبری یادگیری‌محور	0.768		
۲- اشتیاق معلم	0.496	0.902	
۳- نگرش به حرفه معلمی	0.474	0.513	0.792

همان‌طوری که یافته‌های جدول ۱ و ۲ نشان می‌دهد؛ نتایج مدل اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش حاکی از قابل قبول بودن شاخص‌های آلفای کرونباخ، ضریب پایایی ترکیبی، روایی همگرا و روایی واگرا می‌باشد. بنابراین مدل اندازه‌گیری دارای برازش مطلوب و قابل قبول است.

یافته‌ها

بر اساس یافته‌های پژوهش مشخصات نمونه آماری به شرح جدول زیر می‌باشد.

جدول ۳. مشخصات نمونه آماری Table 3. Statistical sample characteristics

متغیر Variable	شاخص Indicator	فراوانی Frequency	درصد فراوانی Percentage
جنسیت	مرد	155	42.82
	زن	207	57.18
طبقه سنی	کمتر از ٤٠ سال	109	30.11
	٤١ تا ٥٠ سال	195	53.87
	٥١ سال و بالاتر	58	16.02
سابقه کاری	کمتر از ۱۰ سال	207	57.18
	۱۱ تا ۲۰ سال	98	27.07
	۲۱ سال و بالاتر	57	15.75

برای بررسی نرمال بودن و غیرنرمال بودن داده‌ها چولگی و کشیدگی به‌عنوان معیار قضاوت مدنظر قرار گرفت. با توجه به اینکه در صورتی که چولگی و کشیدگی در بازه (۲، ۲-) باشد توزیع داده‌ها در حالت نرمال قرار دارد، بر اساس یافته‌های جدول ٤ می‌توان گفت داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار می‌باشند.

جدول ٤. ضرایب همبستگی، میانگین، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش

Table 4. Correlation coefficients, mean, standard deviation, skewness, and kurtosis of research variables

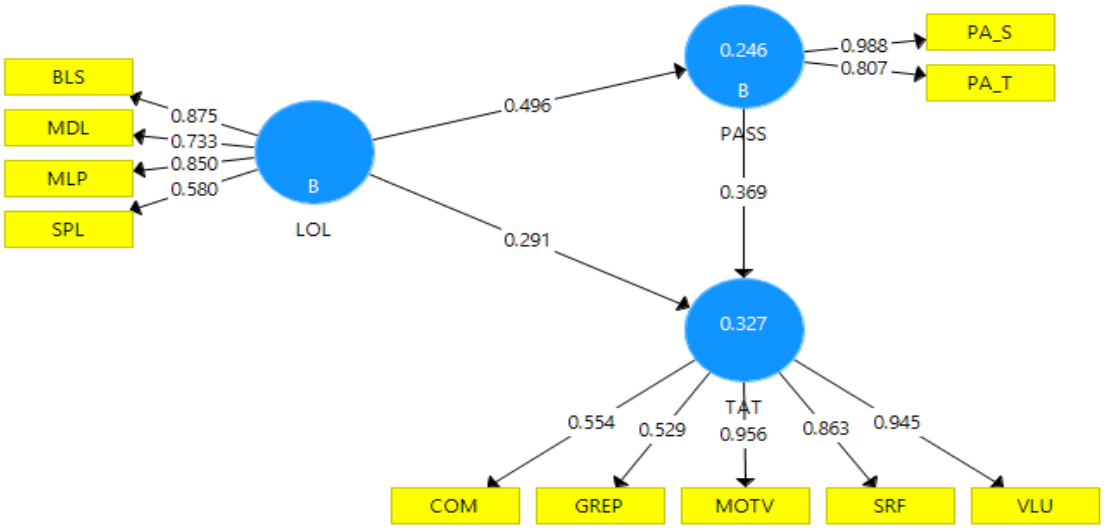
متغیرها Variables	میانگین Average	انحراف استاندارد Standard deviation	چولگی Skewness	کشیدگی Kurtosis	۱	۲	۳
۱-رهبری یادگیری‌محور	4.01	0.726	- 1.150	1.577	1		
۲-نگرش به حرفه معلمی	3.90	0.617	-0.471	- 0.221	**0.421	1	
۳-اشتیاق معلم	4.51	0.557	- 1.379	1.457	**0.344	**0.498	1

** P < 0.01

با توجه به نتایج حاصل از تحلیل ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش می‌توان گفت: متغیرهای رهبری یادگیری‌محور (۰/٤۲۱) و اشتیاق معلم (۰/٤۹۸) دارای رابطه مثبت و معنادار با متغیر نگرش به حرفه معلمی در سطح ۰/۰۱ می‌باشند. همچنین رهبری یادگیری‌محور دارای رابطه مثبت و معنادار با اشتیاق معلم (۰/۳٤٤) در سطح ۰/۰۱ است.

آزمون فرضیه‌های پژوهش

در مدل تجربی (شکل شماره ۲) ضرایب استاندارد شده ارائه شده است.

شکل ۲. ضرایب مسیر متغیرها Figure 2. Path coefficients of variables

یافته‌های پژوهش در جدول ۵ نشان‌دهنده آن است که ضریب مسیر رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی ۰/۲۹۱ می‌باشد که در سطح ۰/۰۱ معنادار است. همچنین، اثر کل رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی ۰/٤۷٤ می‌باشد در سطح ۰/۰۱ معنادار است. ضریب مسیر و اثر کل رهبری یادگیری‌محور بر اشتیاق معلم ۰/٤۹٦

می‌باشد در سطح ۰/۰۱ معنادار است. همچنین ضریب مسیر و اثر کل اشتیاق معلم بر نگرش به حرفه معلمی ۰/۳۶۹ می‌باشد در سطح ۰/۰۱ معنادار است. در نهایت یافته‌ها نشان داد؛ تأثیر غیرمستقیم رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی ۰/۱۸۳ (t =۵/۲۱۶) در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

جدول ۵. نتایج آزمون فرضیه پژوهش Table 5. Results of the research hypothesis test

مسیر Path	ضریب مسیر Path coefficient	مقدار تی T value	P-value	اثر کل Total effect	مقدار تی T value	P-value	نتایج Results
تأثیر رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی	0.291	5.221	0.000	0.474	9.327	0.000	تأیید
تأثیر رهبری یادگیری‌محور بر اشتیاق معلم	0.496	9.773	0.000	0.496	9.773	0.000	تأیید
تأثیر اشتیاق معلم بر نگرش به حرفه معلمی	0.369	7.819	0.000	0.369	7.819	0.000	تأیید
اثر غیرمستقیم رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی	0.183	5.216	0.000	-	-	-	تأیید

به‌منظور تعیین معناداری اثر غیرمستقیم رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی با نقش میانجی اشتیاق معلم از آزمون سوبل[1]، استفاده شد. به‌طوری‌که مقدار آماره سوبل ۵/۵۶ در سطح p<0.05، به‌دست آمد و اثر معنادار متغیر پیش‌بین (رهبری یادگیری‌محور) از طریق اشتیاق معلم (متغیر میانجی) بر نگرش به حرفه معلمی (متغیر ملاک) را تأیید می‌کند.

شاخص‌های برازش مدل

شاخص‌های برازش مدل در جدول ٦ گزارش شده است. یافته‌ها حاکی از آن است که شاخص‌های ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد (SRMR) (کمتر از ۰/۱)، معیار تناسب مدل راستین d_ULS (کمتر از ۰/۹۵)و d_G (کمتر از ۰/۹۵) و شاخص تناسب به‌هنجار (NFI) (بیشتر از ۰/۷) در وضعیت مطلوبی قرار دارند.

جدول ٦. شاخص‌های برازش مدل Table 6. Model fit indices

شاخص‌های برازش مدل Model fit indices	مقدار مطلوب The desired amount	مقدار مشاهده شده Observed values
شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد (SRMR)	<0.1	0.10
معیار تناسب مدل راستین d_ULS	<0.95	0.83
معیار تناسب مدل راستین d_G	<0.95	0.61
شاخص تناسب به‌هنجار (NFI)	>0.7	0.761

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی نقش رهبری یادگیری‌محور در نگرش به حرفه معلمی با میانجی‌گری اشتیاق معلم در معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان بود. یافته‌ها نشان داد رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی

1- Sobel Test

در معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان اثر مستقیم، مثبت و معنادار دارد. با توجه به این یافته، فرضیه اول پژوهش تأیید می‌شود. یافته‌های پژوهش با یافته‌های Kılınç et al. (2017), Chan (2002), Bibak et al. (2014) مطابقت داشته و همسو است. با توجه به اثر مستقیم، مثبت و معنادار رهبری یادگیری‌محور در نگرش به حرفه معلمی، می‌توان گفت هر چه مدیران مدرسه از نظر ویژگی‌های رهبری یادگیری‌محور در سطح بالاتری باشند در نتیجه نگرش معلمان به حرفه خود نیز مطلوب‌تر خواهد بود. نگرش به حرفه معلمی، نقش مهمی در موفقیت معلمان ایفا می‌کند. نگرش‌های مثبت و مطلوب عملکرد افراد را بهبود می‌بخشد ولی نگرش نامطلوب افراد را خسته و کسل کرده و عملکرد آنها را غیرقابل قبول می‌سازد. زمانی که معلمان باورهای شناختی قوی درباره ارزش آموزش و نقش خود در تسهیل یادگیری دارند، بیشتر احتمال دارد رفتارهایی را از خود نشان دهند که موجب افزایش مشارکت دانش‌آموزان شود (Radulović et al., 2022). از سوی دیگر، با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت نگرش به حرفه معلمی در یک محیط با سبک رهبری یادگیری‌محور تقویت شده و موجبات اثربخشی آموزش و یادگیری فراهم خواهد شد. از نظر Wright (2020, 8)، رهبران یادگیری‌محور به‌عنوان مدیران برجسته با کسب آگاهی از نیازهای دانش‌آموزان و معلمان و درک فرهنگ مدرسه، به‌طور آگاهانه بر بهبود یادگیری دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند. آن‌ها با نیازهای مدارس خود سازگار می‌شوند و به‌طور فعالانه اقداماتی را برای حمایت و ایجاد انگیزه در معلمان انجام می‌دهند. این مدیران به این باور رسیده‌اند که مسیر مناسب اثرگذاری بر یادگیری دانش‌آموزان، حمایت و تعامل با معلمان است، زیرا معلمان بیشترین تأثیر مستقیم را بر دانش‌آموزان دارند. معلمانی که تحت رهبری یک مدیر یادگیری‌محور هستند، به‌دنبال دست‌یابی به استانداردهای سطح بالای رهبران خود هستند تا رضایت او را جلب نمایند. همچنین با توجه به ظرفیت‌سازی ارتقای یادگیری (Liu et al., 2016; Alazmi & Hammad, 2023) توسط این رهبران، معلمان نقش حرفه خود را توسعه داده و نگرش آنها به حرفه خود بهبود خواهد یافت.

یافته‌ها نشان داد رهبری یادگیری‌محور در اشتیاق معلمان مدارس ابتدایی کردستان اثر مستقیم، مثبت و معنادار دارد. این بدان مفهوم است که با افزایش به‌کارگیری رهبری یادگیری‌محور توسط مدیران در مدارس ابتدایی، در نتیجه اشتیاق معلمان افزایش می‌یابد. رابطه مستقیم، مثبت و معنادار رهبری یادگیری‌محور با اشتیاق معلمی در پژوهش حاضر با نتایج پژوهش Oleiki and Oleiki (2022) که نشان دادند بین سبک رهبری و اشتیاق معلمی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد، مطابقت دارد و همسو است. اشتیاق معلم حالتی است که معلمان در حین انجام حرفه خود تحت تأثیر احساسات مثبت قرار می‌گیرند (Kasalak and Dağyar, 2020, 798). همچنین از نظر Baloch and Akram (2018) اشتیاق آموزش نشان‌دهنده انگیزه و انرژی معلمان است. رهبری یادگیری‌محور نیز یک سبک رهبری ظرفیت‌ساز است (Alazmi & Hammad, 2023, 1142). بنابراین سبک رهبری یادگیری‌محور، اشتیاق معلمان را افزایش می‌دهد.

یافته‌ها نشان داد اشتیاق معلم بر نگرش به حرفه معلمی در معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان اثر مستقیم، مثبت و معنادار دارد. این بدان مفهوم است که اشتیاق بالای معلمان باعث ایجاد نگرش مثبت نسبت به حرفه معلمی در آنها می‌شود و هر چه معلم از اشتیاق بالاتری برای تدریس و کار معلمی داشته باشد در نتیجه نگرش مثبت و مطلوبی نیز حاصل خواهد شد. یافته‌های پژوهش در زمینه اثر اشتیاق معلم در نگرش به حرفه معلمی با یافته‌های Aghayari et al. (2022), Buric et al. (2020), Hussain et al. (2020), Zakiani (2022), Massah et al. (2017) مطابقت دارد (وجود رابطه بین دو متغیر مذکور) و همسو (هم‌جهت بودن رابطه بین متغیرهای مورد مطالعه) است. نگرش به حرفه به‌عنوان

یک عامل موفقیت در حرفه معلمی است. نگرش حرفه‌ای معلم نشان دادن احساسات، عواطف یا رفتار او نسبت به شیوه‌های تدریس و یادگیری در حوزه آموزش است (Ahmad et al., 2013). Kasalak and Dağyar (2020, 798) بیان می‌نمایند که شور و شوق معلم باعث افزایش تمایل به تدریس معلم می‌شود و باعث می‌شود او به دنبال این باشد که چگونه می‌تواند به بهترین شکل تدریس کند. بنابراین، اشتیاق معلم به‌طور مثبت بر فرآیند آموزش و یادگیری و رفتارهای معلمان تأثیر می‌گذارد. رابطه مستقیم، مثبت و معنادار بین اشتیاق معلم و نگرش به حرفه معلمی، در پژوهش Buric et al. (2020) نیز مورد تأیید قرار گرفته است. Buric et al. (2020) در پژوهش خود نشان دادند دیدگاه مثبت معلمان نسبت به دانش‌آموزان (که یکی از مؤلفه‌های نگرش به حرفه معلمی، نگرش به عناصر محیط آموزشی است)، رابطه مثبتی با اشتیاق تدریس آنها دارد. مفهوم نگرش به تدریس بیانگر وضعیت روانی احساسات افراد است که با رفتار، آداب و وفاداری آنها نسبت به حرفه معلمی تقویت می‌شود (Hussain et al., 2020, 484). بر این اساس اشتیاق معلمان که جنبه‌ای رفتاری دارد، نگرش به تدریس را که جنبه‌ای عاطفی و روانی دارد بهبود می‌بخشد.

یافته‌ها نشان داد رهبری یادگیری‌محور بواسطه اشتیاق معلم بر نگرش به حرفه معلمی در معلمان مدارس ابتدایی استان کردستان اثر مستقیم، مثبت و معنادار دارد. بنابراین این فرضیه تأیید می‌گردد. یافته‌های پژوهش با یافته‌های Aghayari et al. (2022), Buric et al. (2020), Hussain et al. (2020), Zakiani (2022), Kılınç et al. (2017), Oleiki and Oleiki (2022), Massah et al. (2017) هم‌خوانی داشته و در یک راستا است. به‌طور کلی، رهبری یادگیری‌محور اشتیاق معلم را برای فعالیت‌های آموزشی و تدریس بهبود می‌بخشد و اشتیاق معلم به تدریس، نگرش او را به حرفه معلمی مطلوب می‌سازد.

نگرش معلمان نسبت به حرفه، نقش مهمی در موفقیت آن‌ها ایفا می‌کند. نگرش‌های مثبت و مطلوب نه تنها افراد را قادر می‌سازد تا کار خود را به نحو احسن انجام دهند، بلکه آن را برایشان رضایت‌بخش و پاداش‌دهنده نیز می‌سازد. از دیدگاه روان‌شناختی، نگرش معلمان یکی از تأثیرگذارترین عوامل در حرفه تدریس است. نگرش به حرفه موجبات موفقیت و اثربخشی تدریس را فراهم می‌سازد. تحقیقات نشان می‌دهد که باورهای شناختی معلمان تأثیر قابل توجهی بر روش‌های تدریس آنها دارد. معلمانی که باورهای مثبتی درباره اثربخشی خود دارند، بیشتر احتمال دارد که در رفتارهای تدریسی پیشگیرانه مانند جستجوی فرصت‌های توسعه حرفه‌ای یا به‌کارگیری استراتژی‌های آموزشی متنوع شرکت کنند (Al-Khayat et al., 2023, 114). تحقیقات نشان داده‌اند که نگرش‌های مثبت با سطوح بالاتر اشتیاق و تعهد به تدریس مرتبط است که می‌تواند منجر به نتایج بهتر برای دانش‌آموزان شود (Eagly, 1993). معلمانی که احساس مثبتی نسبت به نقش خود دارند، بیشتر احتمال دارد که درس‌های جذابی را ارائه دهند و انتظارات بالایی از دانش‌آموزان داشته باشند. همچنین، زمانی که معلمان اشتیاق و علاقه‌مندی به موضوع درسی خود را نشان می‌دهند، می‌توانند محیط یادگیری مثبتی را ایجاد کنند که موجب تشویق مشارکت دانش‌آموزان می‌شود (Arens et al., 2022, 617). از سوی دیگر، رهبران مدارس با عملکرد برتر، انرژی قابل توجهی را صرف «توسعه، تصریح، اجرا، نظارت و حمایت از چشم‌اندازی از یادگیری که از سوی جامعه ذی‌نفعان مدرسه تسهیم و مورد حمایت قرار گرفته است» می‌کنند. رهبران مدارس با بهره‌وری بالا، جهت‌گیری و اشراف زیادی به یادگیری و تدریس دارند؛ در حوزه پداگوژیکی، از برنامه آموزشی مدرسه آگاه و عمیقاً درگیر آن هستند. بنابراین به‌نظر می‌رسد مدیران با سبک رهبری یادگیری‌محور، با حمایت از یادگیری، ایجاد چشم‌انداز یادگیری، مدیریت برنامه یادگیری و الگو بودن برای معلمان موجبات اشتیاق معلمان را فراهم می‌سازند

و پیرو آن نگرش معلمان به حرفه خود بهبود می‌یابد. چرا که با توجه به نظریات علمی (Eagly, 1993) نگرش‌های مثبت با سطوح بالاتر اشتیاق مرتبط است.

یافته‌های توصیفی حاکی از وضعیت مطلوب مدارس ابتدایی استان کردستان در زمینه به‌کارگیری سبک رهبری یادگیری‌محور، نگرش به حرفه معلمی و اشتیاق معلم بود. در بخش استنباطی نیز یافته‌ها حاکی از اثر مستقیم، مثبت و معنادار متغیر رهبری یادگیری‌محور بر متغیرهای نگرش به حرفه معلمی و اشتیاق معلم بود. همچنین اثر رهبری یادگیری‌محور بر نگرش به حرفه معلمی از طریق اشتیاق معلم (غیرمستقیم، مثبت و معنادار) مشاهده شد. نقش متغیر میانجی اشتیاق معلم در تأثیر رهبری یادگیری‌محور بر متغیر وابسته نگرش به حرفه معلمی مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین هر چه مدیران و رهبران مدارس ابتدایی از مؤلفه‌های رهبری یادگیری‌محور (خلق چشم‌انداز یادگیری، حمایت از یادگیری، مدیریت برنامه یادگیری، الگو بودن) بهره‌مندی بیشتری داشته باشند و به اشتیاق معلم (اشتیاق تدریس و اشتیاق موضوعی) در فرایندهای آموزش، تدریس و یادگیری تکیه نمایند، در نتیجه نگرش معلمان به حرفه خود (ادراک عمومی در مورد حرفه معلمی، رضایت از حرفه معلمی، ارزشمندی حرفه معلمی، صلاحیت حرفه معلمی، انگیزه حرفه معلمی) بهبود می‌یابد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود؛

۱- به‌منظور تقویت نگرش مثبت معلمان به حرفه خود از طریق افزایش اشتیاق شغلی، با بهره‌گیری از سبک رهبری یادگیری محور در مدارس، کارگاه‌های آموزشی برای مدیران مدارس با موضوع اصول رهبری یادگیری‌محور (مانند مشارکت معلمان در تصمیم‌گیری، حمایت از نوآوری آموزشی) برگزار شود، راهکارهای تقویت اشتیاق معلمان (تشویق، بازخورد مثبت، ایجاد فضای اعتماد) در مدارس اجرایی شود، شبکه‌های یادگیری حرفه‌ای، بین مدیران مدارس ستان/ منطقه برای تبادل تجربیات موفق طراحی شود. ۲- مدیران و رهبران آموزشی در مدارس ابتدایی با مطالعه و فهم رهبری یادگیری محور، شاخص‌های این سبک رهبری را معیار فعالیت‌های مدیریتی خود قرار دهند و بر اساس آنها عمل نمایند. ۳- مدیران و رهبران آموزشی با ایجاد محیط آموزشی یادگیرنده، فعال و بانشاط، شور و اشتیاق را در معلمان ابتدایی بهبود بخشند. ٤- مدیران و رهبران آموزشی، برنامه‌های آموزشی در زمینه نگرش به حرفه معلمی، برای معلمان برنامه‌ریزی و اجرا نمایند.

پژوهش حاضر مانند سایر پژوهش‌ها با محدودیت‌هایی مواجه بوده است. از جمله ۱- با توجه به اینکه پژوهش حاضر درخصوص متغیرهای رهبری یادگیری‌محور، نگرش به حرفه معلمی و اشتیاق معلم انجام گرفته است، سایر متغیرهای مداخله‌گر (احتمالی) مورد ارزیابی قرار نگرفته‌اند. این محدودیت با توجه به طراحی مدل توسط محقق ایجاد شده است و ممکن است اعتبار درونی و بیرونی تحقیق را با مشکل مواجه سازد. ۲- محدودیت دیگر، محدود نمودن جامعه آماری به مدارس ابتدایی استان کردستان؛ کمبود منابع مالی و کمبود زمان در اختیار (با توجه به زمان‌بر بودن گردآوری پرسشنامه از حوزه جغرافیایی وسیع‌تر) موجب شد تا این پژوهش صرفاً در بین معلمان دوره ابتدایی استان کردستان انجام شود. ۳- محدود کردن ابزار گردآوری اطلاعات و داده‌ها به پرسشنامه‌های بسته پاسخ؛ با توجه به اینکه متغیر اصلی پژوهش، از متغیرهای جدید مدنظر پژوهشگران در آموزش و پرورش می‌باشد و تحقیقات اندکی درخصوص آن انجام شده است، لذا به دلیل کمتر شناخته شدن آن در میان محققان حوزه مدیریت آموزشی، استفاده از سایر روش‌های پژوهش (به‌ویژه تحقیق کیفی و انجام مصاحبه با مدیران و اساتید حوزه مدیریت آموزشی) چندان امکان‌پذیر نبود. بنابراین پیشنهاد می‌شود، ۱-در پژوهش‌های آینده سایر متغیرهای دخیل در آموزش ابتدایی که می‌توانند

در نگرش به حرفه معلمان تأثیر داشته باشند، مورد توجه محققان قرار گیرد و چارچوب نظری پژوهش با درنظر گرفتن آنها طراحی و پژوهش انجام شود. ۲- در پژوهش‌های آینده، چارچوب نظری پژوهش در جوامع آماری سایر استان‌ها و سایر مقاطع تحصیلی مورد بررسی قرار گیرد. ۳- در پژوهش‌های آینده از رویکرد پژوهش ترکیبی (کمی و کیفی) استفاده شود.

سهم مشارکت نویسندگان: در پژوهش حاضر نویسنده دوم، به عنوان استاد راهنما، نظارت و راهبری روند کلی پژوهش و تدوین و نهایی‌سازی اصلاحات مقاله را بر عهده داشته‌اند. نویسنده اول در تدوین طرح تحقیق، فرآیند گردآوری، تحلیل و تفسیر یافته‌ها و نگارش متن مقاله را برعهده داشته و در مجموع نتیجه‌گیری از یافته‌ها و بسط و تفسیر به صورت مشترک و با بحث و تبادل نظر نویسنده اول و نویسنده دوم، انجام شد.

قدردانی: پژوهش حاضر بدون همکاری مشارکت کنندگان امکان¬پذیر نبود؛ بدینوسیله از کلیه مشارکت کنندگان تقدیر و تشکر به عمل می¬آید.

تعارض منافع: نویسندگان اذعان دارند که در این مقاله هیچگونه تعارض منافعی وجود ندارد.

تأمین مالی: پژوهش حاضر از هیچ موسسه و نهادی حمایت مالی دریافت نکرده و کلیه هزینه‌ها در طول فرآیند اجرای پژوهش بر عهده پژوهشگران بوده است.

بیانیه دسترس‌پذیری داده‌ها: داده‌های پشتیبان این پژوهش بنا به درخواست منطقی از نویسنده مسئول قابل دریافت است.

بیانیه استفاده از هوش مصنوعی: در تهیه این مقاله، نویسندگان از ابزار DeepSeek صرفاً به‌منظور بهبود خوانایی و ویرایش زبانی متن استفاده کردند. تمامی خروجی‌های تولیدشده توسط این ابزار توسط نویسندگان به‌دقت بررسی، بازبینی و ویرایش شده است و مسئولیت کامل صحت، اصالت و محتوای نهایی مقاله بر عهده نویسندگان است.

تأییدیه اخلاقی: تمامی مراحل پژوهش مطابق با ضوابط و اصول اخلاق در پژوهش اجرا شده است.

References

Aghayari, M., Hosseini Amiri, S. M., & Mohammadzadeh, H. (2022). The effect of ethical leadership on employees' attitude and job commitment: explaining the moderating role of intellectual capital. The 9th National Conference on Modern Studies and Research in Humanities, Management and Entrepreneurship of Iran, Tehran, https://civilica.com/doc/1562254 [Persian]

Ahmad, I., Said, H., Zeb. A., Sihatullah., & Rehman, K. U. (2013). Effects of professional attitude of teachers on their teaching performance: Case of government secondary school teachers in Malakand Region, Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan. *Journal of Educational and Social Research, 3*(1), 25-31. https://doi.org/10.5901/jesr.2013.v3n1p25

Alazmi, A. A., & Hammad, W. (2023). Modeling the relationship between principal leadership and teacher professional learning in Kuwait: The mediating effects of Trust and Teacher Agency. *Educational Management Administration & Leadership*, 51(5), 1141-1160. https://doi.org/10.1177/17411432211038007

Al-Khayat, A., Al Khatib, A. J., & Al-Rousan, A. H. (2023). Attitudes Towards Teaching Profession Among Prospective Kindergarten Teachers in Jordan: Association with Communication Skills, Self-Esteem, and Interest in Teaching. *Curriculum and Teaching. 38*(1), 113-124. https://doi.org/10.7459/ct/38.1.07

Aminikahrizsangi, G., & Hosseingalizadeh, R. (2023). Describing School Leadership Models in Relation to Contextual Variables (Case: Schools in Razaviyeh District of Mashhad). *Journal of Educational Sciences, 30*(1), 21-38. doi: 10.22055/edus.2022.39135.3301 [Persian]

Arens, A. K., Frenzel, A. C., & Goetz, T. (2022). Self-concept and self-efficacy in math: Longitudinal interrelations and reciprocal linkages with achievement. *The Journal of Experimental Education*, 90(3), 615-633. https://doi.org/10.1080/00220973.2020.1786347

Aslan, M., Arısoy, E., & Gören, T. (2023). The Relationship between learning-centered leadership and professional learning: A study on SAC teachers. *Journal of Theoretical Educational Science*, 16(1), 142-162. http://doi.org/10.30831/akukeg.1179861

Baloch, K., & Akram, M. W. (2018). Effect of teacher role, teacher enthusiasm and entrepreneur motivation on startup, mediating role technology. *Arabian Journal of Business and Management Review (Oman Chapter)*, 7(4), 1-14. https://doi.org/10.12816/0052284

Barihi, M., & Abdullahi, H. (2024). Identification of Platforms for the Realization of Educational Leadership in Elementary Schools. *Research on Educational Leadership and Management*, 8(32), 67-91. doi: 10.22054/jrlat.2024.75643.1670 [Persian]

Bibak, E., Bakhshayesh, A., & Barzegarbfrooee, K. (2014). The role of personality traits, quality of education and individual strengths in pre-service teachers' attitudes towards teaching profession. *Educational and Scholastic studies*, 3(2), 9-31. 20.1001.1.2423494.1393.3.2.1.9 [Persian]

Burić, I., & Moè, A. (2020). What makes teachers enthusiastic: The interplay of positive affect, self-efficacy and job satisfaction. *Teaching and Teacher Education*, 89(-), 103008. https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.103008

Buric, I., Butkovic, A., & Kim, L. E. (2023). Teacher personality domains and facets: Their unique associations with student-ratings of teaching quality and teacher enthusiasm. *Learning and Instruction*, 88: 1-15 https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2023.101827

Chan, S. S. (2002). *How does principal's leadership influence teachers' beliefs? Case study of a secondary school in Hong Kong* (Unpublished master's thesis). The University of Hong Kong, Hong Kong.

Eagly, A. H. (1993). *The psychology of attitudes*. Thomson Wadsworth.

Eleje, L. I., Metu, I. C., Ezenwosu, N. E., & Ifeme, J. C. (2022). Attitude towards the Teaching Profession: The Secondary School Teachers' Outlook. *Open Journal of Educational Research*, 2(1), 23–31. Retrieved from https://www.scipublications.com/journal/index.php/ojer/article/view/205

Ertürk, R. (2022). The relationship between school administrators' learning-centered leadership behaviors and learning schools according to teacher perceptions. *E-International Journal of Educational Research, 13*(1), 161–182. https://doi.org/10.19160/e-ijer.1053257

Farnsworth, S. J., Hallam, P. R., & Hilton, S. C. (2019). Principal learning-centered leadership and faculty trust in the principal. *NASSP Bulletin*, *103*(3), 209-228.

Ghasemi, N., & Dehghani, M. (2024). Towards Reflective Teaching: Meta-Synthesis of Reflection in Teaching-Learning Process. Journal of *Educational Sciences*, *31*(1), 123-146. https://doi.org/10.22055/edus.2024.45972.3562

Hosseini, S. A., & Zandi, K. (2024). The relationship between student teachers' perception of university professors' credibility and attitude towards teaching profession: the mediating role of agency. *Rooyesh*. *13*(7), 11-20. [Persian]

Hussain, T., Hashmi, A., & Perveen, Z. (2020). Attitude towards Teaching Profession in Pakistan: A Sector Secondary School Teachers. *Pakistan Social Sciences Review*, *4*(2), 483-491.

Kalaivanan, K. (2019). *Attitude Towards Teaching Profession and Job Satisfaction Among Block Resource Teacher Education*, Synopsis submitted to Madurai Kamaraj University for the Award of the Degree of Doctor of Philosophy in Education.

Kasalak, G., & Dağyar, M. (2020). The adaptation of teacher enthusiasm scale into Turkish language: Validity and reliability study. *International Journal of Curriculum and Instruction*, *12*(2), 797-814

Kılınç, A. Ç., Bellibaş, M. Ş., & Gümüş, S. (2017). Adaptation of learning-centered leadership scale: A validity and reliability study. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, *18*(3), 132–144. https://doi.org/10.17679/inuefd.315124

Kunter, M., Frenzel, A., Nagy, G., Baumert, J., & Pekrun, R. (2011). Teacher enthusiasm: Dimensionality and context specificity. *Contemporary Educational Psychology*, *36*(4), 289-301. https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2011.07.001

Liu, S., Hallinger, P., & Feng, D. (2016). Supporting the professional learning of teachers in China: Does principal leadership make a difference? *Teaching and Teacher Education*, 59, 79-91 https://doi.org/10.1016/j.tate.2016.05.023

Massah, H., Oreyzi Samani, S., & Kalantari, M. (2017). The Role of Work Engagement in Relation Between Thriving at Work with Teaching Commitment, Job Satisfaction And feeling Of Belonging: Offering Bootstrapping Model. *Career and Organizational Counseling*, *9*(30), 48-72. [Persian]

Oleiki, S., & Oleiki, S. (2022). Investigating the Effect of Managers' Ethical Leadership on Teachers' Job Enthusiasm. *Teacher Professional Development*, *7*(24), 71-79. [Persian]

Radulović, B., Stojanović, M., Džinović, M., & Zajkov, O. (2022). Students' Opinion of Gifted Education and Teaching Profession. *Education and Self Development*, *17*(1), 80-88

Rajabzade, R., Iesani, M., & Motahharinejad, H. (2015). The relationship between teachers' perceptions towards instructional leadership behaviors of their principals and teachers' attitudes towards change and Their Effectiveness. *Research on Educational Leadership and Management*, *2*(5), 149-176. https://doi.org/10.22054/jrlat.2017.2622.1063 [Persian]

Ruzek, E. A., Hafen, C. A., Allen, J. P., Gregory, A., Mikami, A. Y., & Pianta, R. C. (2016). How teacher emotional support motivates students: the mediating roles of perceived peer relatedness, autonomy support, and competence. *Learn. Instr.* 42, 95–103. https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2016.01.004

Saeedi, M. (2024). Identifying Effective Teacher Competencies in Elementary Schools. *Journal of Educational Sciences*, *31*(1), 259-284. doi: 10.22055/edus.2024.46738.3591 [Persian]

Setianingsih, T., & Nafisah, B. Z. (2021). Memory trick game towards students' enthusiasm in learning grammar. *J. Ilmu Sos. Pend*. 5, 323–328. https://doi.org/10.36312/jisip.v5i3.2143

Soibamcha, E., & Pandey, N. (2016). Attitude of Teachers towards Teaching Profession. *Global Journal of Interdisciplinary Social Sciences*, 5(3), 49-51.

Suratman, S. (2021). Instructional Leadership Style at MAN 1 Samarinda. Dinamika Ilmu: *Jurnal Pendidikan*, *21*(1), 165-176

Win, O., & Nwe, K. H. (2020). Attitude scale for student teachers towards teaching profession. *J. Myanmar Acad. Arts Sci*. Vol. XVIII. No.9B: 502-512

Wriaht. J. G. (2020). Learnina centered leadership: Exploring how distinguished learning-centered principals apply key processes of learning-centered leadership [Doctoral dissertation, Brigham Young University].

X. Q., Zhou, Y. Y., Zhang, K., & Cui, G. Y. (2023). Perceived Teacher Enthusiasm and Professional Commitment: The Mediating Role of Boredom and Learning Engagement. *Psychol Res Behav Manag*. *11*(16), 1149-1163. https://doi.org/10.2147/PRBM.S400137

Zakiani, F. (2022). The role of job adaptability and job involvement on job enthusiasm through job attitude and job rotation in elementary schools, Proceedings of the First National Conference on Psychology, Educational Sciences and Counseling, Urmia. [Persian]

Zandi, K., Derakhshan, M., & Sadeghi, S. (2023). The Relationship between Learning-Oriented Leadership and Teacher Agency: The Mediating Role of Trust. *Industrial and Organizational Psychology Studies*, *10*(2), 261-274. https://doi.org/10.22055/jiops.2023.45070.1381 [Persian]